
LÀM SAO ĐỂ NÂNG CAO KHẢ NĂNG GIẢNG DẠY TOÀN DIỆN CỦA GIÁO VIÊN

Chủ giảng: Cô giáo Dương Thục Phân

Thời gian: Tháng 1 năm 2013

Địa điểm: Thông Châu Bắc Kinh

Tập 13

Tiết học trước chúng ta đã nói là phải thường xuyên quan sát và phát hiện xem học sinh có những tài năng gì, trước tiên chúng ta phải phát hiện ra bản thân mình có bao nhiêu tài năng vẫn chưa được khai mở, cho nên giáo viên trước tiên phải khẳng định năng khiếu năng lực của mình, vì chúng ta trải nghiệm thực hành rồi thì mới có năng lực, mới có phương pháp, mới biết điểm mấu chốt để chỉ đạo học sinh, nếu chúng ta chỉ nói mà không làm, không luyện tập thì khi giảng dạy chúng ta sẽ bỏ lỡ rất nhiều điểm mấu chốt quan trọng để chỉ đạo học sinh, chúng ta không nói ra được, không nói ra được thì sẽ không cách nào chỉ đạo học sinh thực hành thực tiễn. Cho nên bản thân mình phải rất xem trọng.

Điểm thứ ba là phải tin tưởng những học sinh kém đến đâu cũng có thể sẽ có những tiềm năng tốt đẹp, chỉ là chưa được khai mở mà thôi. Vì con người ta chỉ cần có tín tâm, có nguyện vọng thì sẽ có cơ hội chuyển biến vận mệnh của chính mình. Điều này rất quan trọng. Trong lớp chúng ta nhìn thấy những em học sinh rất kém, chúng ta phải làm sao để các em cảm thấy mình vẫn còn một điểm gì đó rất giỏi, điều này rất quan trọng, tại sao? Vì một người sống trong cuộc đời này nếu họ đánh mất tín tâm đối với cuộc đời, các bạn nghĩ thử xem, họ sẽ sống không còn chút gì hứng thú, họ sẽ đánh mất hy vọng đối với cuộc đời này, chúng ta phải làm sao để giúp đỡ họ, họ rất tội nghiệp. Cho nên phải khơi dậy sự tự tin của học sinh, nhất là chúng ta nhìn thấy những em từ trước đến giờ luôn bị xem là học sinh yếu kém, chúng ta phải tìm cách, và cách đơn giản nhất là cho các em tập đồ chữ, nếu các bạn cảm thấy đứa trẻ này thật sự là không có khả năng gì hết, chúng ta phát cho các em một trang tập đồ chữ, rất đơn giản, cứ đồ theo sao cho không nhìn thấy phần màu trắng nữa, khi các em thật sự đồ được rồi thì chúng ta sẽ khẳng định các em rằng: *“Các em có định công rất cao sâu, định lực của các em người khác không có được, xem nè các em có thể đồ đẹp thế này”*. Chúng ta dùng ánh mắt, dùng cách bắt tay để khiến em nhỏ này cũng tin rằng: *“Ồ đúng rồi, mình đã đồ chữ rất đẹp”*, vậy là sức sống của các em đã được các bạn khơi dậy. Đây là trong quá trình đồ chữ chúng ta đã giúp đỡ được rất nhiều em nhỏ, các em thật sự cảm thấy là cái gì mình cũng kém, không làm được gì hết, kết quả đã dùng việc đồ chữ này giúp đỡ các em. Ở Đài Loan có một em nhỏ học lớp 9, sắp sửa thi

chuyên cấp, thành tích rất kém, thành tích kém và cha mẹ cũng hết cách với em ấy, suốt ngày chỉ chơi game, cha mẹ em lại làm ngành giáo dục mầm non, lúc đó tôi đã có cơ duyên giúp đỡ họ trong việc giáo dục mầm non, lấy việc đồ chữ và xem hoạt hình đức dục, Trung Hoa Đệ tử quy làm chủ yếu, vì phương diện này chỉ mới bắt đầu được phổ biến ở Đài Loan, cho nên đã chọn trường mầm non này. Vừa hay mẹ của em học sinh đó lại là chủ nhiệm giảng dạy trong trường mầm non, tôi nói: *“Xin cô ở nhà cũng phải xem, phải học cách đồ chữ, khi cô biết được rồi cô mới có thể chỉ đạo các giáo viên khác trong trường”*. Sau khi nói xong thì cô chủ nhiệm này đã thử đồ chữ ở nhà, tôi nói với cô: *“Đồ chữ thì cô sẽ rất bận, không sao hết, mỗi lần cô đồ một chữ, còn xem câu chuyện đức dục thì khi nào rảnh cô hãy xem một chuyện, tốt nhất là một chuyện cô hãy xem đi xem lại vài lần”*. Kết quả cô ở nhà xem như vậy, con cô thì ở trong phòng chơi game, bỗng nhiên nhìn thấy mẹ mình dạo này sao mà kì lạ, cứ xem phim hoạt hình mãi, kết quả em ấy cũng đến xem, mẹ em rất vui mừng, nhìn thấy em xem rất chuyên tâm, cho nên chỉ cần cô có thời gian xem thì con cô cũng sẽ len lén qua đó xem chung, cô rất vui. Sau đó con cô thấy cô đồ chữ thì lại hỏi: *“Mẹ đang đồ cái gì vậy ạ?”*, cô liền đưa qua một trang hỏi con trai mình: *“Con có muốn đồ không? Đồ một chữ là được rồi”*. Kết quả em bé này sau khi đồ xong lần đầu tiên, vì tôi nói với mẹ em ấy, đồ một chữ cũng phải ghi lại thời gian đã đồ, ghi lại thời gian ở góc trên bên phải, lần thứ nhất, lần thứ hai, lần thứ ba đều ghi lại hết, kết quả người mẹ ghi lại, con cô cũng ghi lại theo. Sau khi con cô ghi lại thì cô nói với tôi đã xảy ra một sự thay đổi rất lớn, vì sau khi con cô đồ xong thì thấy mình đồ rất là đẹp, em liền đồ tiếp chữ thứ hai, đồ tiếp chữ thứ ba. Cho nên trang đồ chữ đầu tiên của em tôi nhìn thấy đã đồ 6 chữ trong “Đệ tử quy”, đồ xong trong cùng một ngày, hơn nữa thời gian rất sát nhau, gần như là đồ xong hết trong cùng một thời gian. Con cô đã bắt đầu ngày nào cũng đồ như vậy, mẹ em không hề ép buộc em, kết quả thì như thế nào? Thành tích của em dần dần tốt lên, không cần mẹ hối thúc, hơn nữa còn cai được thói quen chơi game, không chơi nữa, trong vòng 3 tháng, vốn dĩ thành tích đứng thứ 800 trong toàn trường, rất kém, đứng cuối cùng, sau 3 tháng đã tiến bộ lên hạng thứ 400. Cho nên khi tôi về Đài Loan, vào cuối tháng 6 sau khi kết thúc kì thi chuyên cấp, người mẹ này đã dắt con mình đến cảm ơn tôi, thành tích tiến bộ rất nhiều, diện mạo của em nhỏ đó theo sự mô tả của người mẹ cũng đã tiến bộ rất nhiều, đã thay đổi rất nhiều, bởi vì vốn dĩ em có thành tích rất kém nên bản thân em không hề tự tin chút nào, kết quả sau khi thường xem câu chuyện đức dục, nội dung trong câu chuyện đức dục là sự khai mở đức hạnh, là động lực và trợ duyên tốt nhất để sửa ác hướng thiện, em bé này đã tiếp thu được, tiếp thu được rồi thì thay đổi, mẹ em vô cùng vui mừng, đồ chữ và xem hoạt hình, để em sanh khởi sự tự tin về việc học của mình. Cho nên sau

đó em đã nói, em đã có một chút khái niệm và mục tiêu, phương hướng đối với cuộc đời. Vì thế trợ duyên rất quan trọng, trợ duyên là dùng hai phương pháp này mà đạt được hiệu quả không cần tốn sức. Cho nên chúng ta phải xem có những lúc không cần nói nhiều lắm với các em, có những lúc chúng ta có thể dùng phương pháp gì đó để thử nghiệm, để các em có cơ duyên tiếp xúc với hoạt hình đức dục. Khi tiếp xúc với hoạt hình đức dục thì có rất nhiều ví dụ, rất nhiều câu chuyện về các em trong thời kì thanh xuân, trong thời kì đó các em đã trải qua khó khăn nhờ vào những câu chuyện về Đại Thuấn, “Tô Vũ chần cừ” đã giúp đỡ rất nhiều em nhỏ trưởng thành, và chuyện “Hứa Vũ dạy em”, những em không hiểu học sau khi xem xong thì sẽ cảm nhận được cuộc đời mà không cố gắng thì không được, sẽ không thành tựu việc gì hết. Những câu chuyện đức dục có sức mạnh lớn như vậy, đó đều là những câu chuyện có thật, mặc dù chúng ta đã có cải biên nhưng tông chỉ và tinh thần của câu chuyện đó đều là sức mạnh rất lớn để dẫn dắt một người phát triển hướng thượng. Do đó chúng ta cho học sinh xem phim hoạt hình đức dục thì trước tiên người giáo viên phải xem trước, bản thân các bạn có thể thông tỏ thấu hiểu, có thể xem chính mình là nhân vật chính trong câu chuyện đó, bản thân mình nhất định phải dung nhập vào vai chính trong câu chuyện, bạn dung nhập vào đó được rồi thì cảm nhận của bạn mới chân thật, nội dung bạn kể ra mới cảm động được người khác. Vì vậy chỉ cần chúng ta có tín tâm đối với học sinh thì tôi tin là những em yếu kém đến đâu cũng luôn có tiềm năng rất lớn. Bây giờ trong lớp tinh tấn của chúng tôi có một em học sinh trí lực cũng rất kém, nhưng tôi phát hiện ra em ấy rất có năng khiếu biểu diễn trên bục giảng, trước mắt tôi cũng đang dẫn dắt em ấy, khai mở em ấy, chỉ cần có thời gian thích hợp liền cho em lên bục biểu diễn, về mặt này em cũng đã xây dựng được phần nào tín tâm. Cho nên đối với học sinh chúng ta cũng không nên kì vọng quá lớn, luôn mong muốn các em một bước lên đến trời, điều này nhất định không thể nào. Khi ở bên cạnh các em trong quá trình trưởng thành chúng ta có thể thử nghiệm về nhiều phương diện, khi thử nghiệm có tiến bộ thì có thể cho các em dần dần tiến về phía trước. Vì vậy đối với năng khiếu của học sinh, giáo viên không nên để các em phát triển quá chậm hoặc là phát triển quá độ, đối với những em có năng khiếu rất giỏi thì đôi mắt của giáo viên phải nhạy bén hơn một chút, những em rất có năng khiếu dưới sự dạy dỗ của bạn, bạn có thể cho các em ấy học nhiều thêm một chút, giúp đỡ các em ấy, khi còn rất nhỏ các em học được càng nhiều càng tốt. Cho nên phương pháp tôi đã áp dụng khi dạy kinh điển là biết rõ em học sinh này 1 tuần có thể học thuộc 1000 chữ thì tôi luôn đặt ra yêu cầu là 2000 chữ, để em ấy trả giá với tôi, sau cùng thì thỏa thuận được 1000 chữ. Những em có khả năng 1 tuần đọc thuộc được 500 chữ thì tôi đưa ra yêu cầu 1000 chữ, sau cùng thỏa thuận được 500 chữ, học sinh sẽ biết ơn tôi vô cùng, cô

giáo thật là từ bi, đã giảm giá cho mình một nửa, thật ra tôi sớm đã biết khả năng của em ấy nằm đến mức nào, vì tôi biết bài học ở trường của các em cũng rất nhiều, các em vẫn đi học ở trường bình thường, và khi học còn phải dạy các em vui vẻ hào hứng đọc tụng kinh điển, đó cũng không phải là một việc dễ dàng. Vì vậy là giáo viên thì phải khích lệ các em làm sao để sống chung với thánh nhân, chúng ta dạy các em đọc kinh đừng có nói là *"Em phải đọc đi, tương lai sẽ có ích cho em đấy"*, chắc chắn em ấy sẽ nói: *"Tương lai sẽ có ích cho em, em cũng có nhìn thấy tương lai đâu"*. Nhưng nếu chúng ta nói bằng một cách khác là *"Em xem nè, trí huệ của thánh nhân sẽ biến thành trí huệ của em, như vậy có lợi hại không?"*. Các em ấy sẽ thấy thật sự rất lợi hại. Vậy trí huệ của thánh nhân, các bạn xem, Khổng Lão Phu Tử trước đây có nhiều học sinh như vậy, lịch sử nói ngài có 3000 đệ tử, nhưng thật ra chúng ta xem lại lịch sử, những học sinh tự thực học tập với ngài đâu chỉ 3000 người, nếu chúng ta nói với học sinh *"Hơn 2000 năm sau, các em là những học sinh đứng sau 3000 học sinh đó, các em có muốn không, ai không muốn thì giơ tay?"*. Các bạn đừng nói: *"Mọi người có muốn không?"*, chắc chắn sẽ không có ai giơ tay, *"ai không muốn thì giơ tay"*, sẽ không có ai không muốn hết, vậy thì mọi người vỗ tay chúc mừng, chúng ta đều là học sinh giỏi của ai? Học sinh giỏi của Khổng Lão Phu Tử, ai không muốn giơ tay lên? Ái chà, mọi người đều là học sinh giỏi của Khổng Lão Phu Tử, đều thông qua hết, *"Phàm xuất ngôn, tín vi tiên. Trá dữ vọng, hê khả yên."* (phàm nói ra điều gì, thành thật làm trước tiên; lường gạt hay gian dối, kẻ ấy chẳng nên người), Khổng Lão Phu Tử trên trời linh thiêng bây giờ ngài có thấy vui lắm không? Có. Cho nên học sinh sẽ không cách nào trốn được, bắt buộc phải học thuộc. Mạt học thường xuyên dùng cách này để khích lệ học sinh đồng hành cùng thánh hiền, trí huệ của thánh hiền mãi mãi ở bên chúng ta. Vậy chúng ta nghĩ lại xem huynh trưởng của chúng ta là ai? Nhan Hồi, ái chà huynh trưởng của chúng ta là Nhan Hồi đấy, chúng ta có thấy vinh hạnh không, ai không thấy vinh hạnh giơ tay lên? Các bạn xem, không ai giơ tay hết, có thể thấy chúng ta là sư đệ rất tốt của Nhan Hồi, khiến mọi người đối với "Luận ngữ", đối với Khổng Lão Phu Tử, đối với Nhan Hồi và ai nữa, mọi người nói xem còn ai nữa? Tử Lộ, Tử Cống, cùng học tập chung với những người có đức hạnh, chánh sự và ngôn ngữ rất lợi hại này, chúng ta có cảm thấy rất quang vinh hay không? Ai không thấy quang vinh thì giơ tay lên! Các bạn xem, không ai giơ tay hết, chúng ta quang vinh biết mấy. Khiến trong tâm học sinh cảm thấy *"Cô giáo được lắm, đã dùng chiêu này để dẫn dụ mình vào đây"*, chúng ta khiến các em học sinh mặc dù trong tâm không vui nhưng cũng không thể biểu hiện ra ngoài, đây là những người làm giáo viên như chúng ta phải dùng phương tiện thiện xảo để dẫn dắt học sinh, để các em trong quá trình học tập luôn tràn ngập ánh sáng, tràn ngập sự tự tin, để các em

cảm thấy "Đúng rồi, huynh trưởng của chúng ta là ai, Nhan Hồi đấy, một người có đức hạnh như vậy thì chúng ta cũng không thể nào kém cõi quá, huynh trưởng của chúng ta nổi tiếng như vậy thì tất nhiên khi ở nhà chúng ta cũng không được cãi lại cha mẹ, ở trường chúng ta cũng phải cố gắng học cho tốt, nếu không ngài ở trên trời linh thiêng sẽ chê cười chúng ta quá kém cõi, hơn 2000 năm sau sự đệ của ngài lại kém cõi đến thế. Các bạn, chúng ta có muốn làm học sinh yếu kém không? Ai muốn thì giơ tay lên! Không ai hết, có thể thấy là chúng ta xuất sắc biết mấy, chúng ta vỗ tay khích lệ nào!". Chúng ta khẳng định như vậy, các em học sinh đều xuất sắc như thế, "Phàm xuất ngôn, tín vi tiên" (phàm nói ra điều gì, thành thật làm trước tiên), hôm nay chúng ta đã nói vậy rồi thì hôm nay chúng ta phải bắt đầu làm, làm như thế nào? Hàng ngày chúng ta nhất định đều phải lấy "Luận ngữ" ra, rửa tay rửa mặt một cách rất cung kính, khi ở nhà, sau khi lấy sách "Luận ngữ" ra một cách cung kính thì mặc niệm, cầu nguyện 1 phút, trước hết chúng ta phải cúi mình làm lễ 3 lần trước Phu Tử, tiếp đó là mặc niệm, mặc niệm thỉnh cầu Khổng Lão Phu Tử gia trì, thỉnh cầu huynh trưởng giúp đỡ chúng ta, để quá trình đọc tụng trong ngày hôm nay sẽ như thế nào? Chuyên tâm, để mỗi một câu nói trong ngày hôm nay chúng ta đều sẽ đọc rất cung kính, đọc như thế nào thì giáo viên phải đọc mẫu, ví dụ "Học nhi đệ nhất", nào mọi người cũng đọc theo được không? "*Học nhi đệ nhất. Tử viết: Học nhi thời tập chi, bất diệc duyệt hồ? Hữu bằng tự viễn phương lai, bất diệc lạc hồ? Nhân bất tri nhi bất uẩn, bất diệc quân tử hồ?*"(Thiên 1 – Học nhi, Đức Khổng tử nói: “Học rồi mà biết tùy thời ôn tập, lại chẳng đẹp lòng sao? Có bạn bè ở xa đến thăm, chẳng vui mừng lắm sao? Người khác chẳng hiểu mình mà mình không buồn giận, thế chẳng phải là bậc quân tử ư?). Ô các bạn đọc thật hay, xin cho mọi người một tràng pháo tay khẳng định. Trong giờ học, sau khi giáo viên đọc mẫu một lần, chúng ta có thể trưng cầu ý kiến của cả lớp xem bạn nào có thể đứng trên bục để dẫn dắt cả lớp cùng đọc, chúng ta cho học sinh luyện tập, học hỏi những kinh nghiệm khi đứng trên bục giảng, để các em mạnh dạn đứng trên bục giảng đối mặt với tất cả các bạn, khi dạy ngữ văn, khi dạy kinh điển chúng ta có thể khiến học sinh tiếp tục khẳng định bản thân mình cũng có năng lực, điều này rất quan trọng, để các em phát huy thực lực của mình, phát hiện mình có những tiềm năng gì, nhất định phải giúp các em có những cơ hội như vậy.

Điểm thứ tư, chúng ta phải quan sát khả năng đứng trên bục giảng, nhân duyên, giọng nói, phước phần, đặc điểm khi làm việc và khả năng gánh vác của học sinh... Điều này là tiếp tục điều lúc nãy chúng ta nói, mỗi ngày chúng ta có thể dùng 10 phút, nếu là môn ngữ văn thì có thể dùng 10 phút cho học sinh lên bục để quan sát khả năng đứng trên bục giảng, nhân duyên, giọng nói của các em, từ đó giáo viên sẽ biết được những em nào đứng trên bục sẽ khiến tất cả

các bạn trong lớp đều tập trung chú ý, chúng ta sẽ biết phong cách ngôn ngữ của em ấy trên bục giảng có tác dụng thu hút sự chú ý, chúng ta có thể khích lệ riêng em ấy chú ý phát triển thêm về giọng nói của mình, thường xuyên nói những lời hay, đọc diễn cảm những bài văn hay, để em ấy có thể đứng trên bục giảng dùng giọng nói của mình bố thí, bố thí bằng giọng nói là có thể đọc diễn cảm một bài văn hay khiến những bạn ngồi bên dưới đều cảm động, đó cũng là một sức mạnh rất lớn, là một việc thiện rất lớn. Cho nên các bạn xem có rất nhiều người, những người dẫn chương trình truyền hình, cũng là một bài văn đó, chúng ta đọc không có cảm giác gì, nhưng khi người ta hơi dụng tâm, thêm vào đó một chút tình cảm thì họ đọc ra sẽ rất có năng lượng, có tác dụng khích lệ người ta hướng thượng. Vì vậy học sinh của chúng ta có những đặc điểm gì đặc biệt, chúng ta phải cho các em cơ hội để lên bục biểu diễn. Đồng thời chúng ta cũng phải nhìn thấy những em học sinh nào có khả năng gánh vác trách nhiệm, những em đó sau này đều có khả năng trở thành nhà doanh nghiệp hoặc lãnh đạo trong các cơ quan nhà nước, chúng ta có thể đặt ra một số chức vụ để giúp các em học tập khả năng gánh vác đó, trong quá trình làm việc sẽ khích lệ các em, giúp đỡ các em nhận được thành tựu rất lớn, tôi tin là những em này trong tương lai chắc chắn sẽ làm nên những cống hiến rất tốt cho xã hội, và cũng sẽ giúp đỡ gia đình rất nhiều việc.

Chúng ta xem tiếp, điểm thứ 14, chỉ đạo học sinh có khả năng dũng cảm chấp nhận thử thách và có tín tâm khi học tập. Lúc này chúng ta đã nói là phát hiện năng lực của học sinh, điểm thứ 14 là phải chấp nhận thử thách và có tín tâm khi học tập. Chúng ta biết là những học sinh chúng ta nhận vào có thể sẽ có những em có tư chất hơi kém, những em hơi yếu kém này chúng ta phải giúp đỡ các em phát huy tiềm năng như thế nào, trước hết chúng ta phải hiểu, tiềm năng của con người là vô cùng tận, chưa được khai mở thì thường sẽ không biết năng lực của mình là bao nhiêu, cho nên chấp nhận thử thách và gánh vác trách nhiệm là những trải nghiệm cần thiết trong cuộc đời. Ở đây xin mọi người chú ý, chấp nhận thử thách và gánh vác trách nhiệm là những trải nghiệm cần thiết trong cuộc đời bởi vì có kinh nghiệm thất bại chúng ta mới có cơ hội tiếp tục thử thách thành công, trong sự thất bại đó chúng ta sẽ học được giáo huấn, cho nên không có thất bại thì người ta sẽ không thể nào thành công, nhất định phải có sự rèn luyện trong thất bại chúng ta mới có cơ hội để thành công. Cho nên xây dựng sự tự tin của bản thân mình, đối mặt với các khảo nghiệm trong cuộc đời là việc vô cùng cần thiết. Vì thế giáo viên chúng ta khi đối mặt với các em học sinh sau khi thi xong chắc chắn là "*bao nhiêu em vui, bấy nhiêu em sầu*", lúc này chúng ta nhất định phải khích lệ học sinh, thi không tốt thì phải biết chấp nhận, nhưng nhất định cũng phải biết kiểm điểm lại mình,

mình đã cố gắng chưa, mặc dù điểm số không thể chứng tỏ điều gì nhưng nó sẽ chứng tỏ trong quãng thời gian này mình có cố gắng không, ý nghĩa của việc thi cử là chứng thực việc bạn có chăm chỉ trong khoảng thời gian đó không, bạn chăm chỉ rồi, nếu phương hướng cố gắng của mình sai lầm thì lần sau mình hãy chuyển ngoặc, thay đổi phương thức nỗ lực, điều chỉnh phương hướng nỗ lực có lẽ mình sẽ ngày một tốt lên. Vì thế thi tốt hay không chúng ta đều không nên mắng học sinh, không nên chỉ trích học sinh *"Tại sao em không cố gắng?"*, vì có những em học sinh phản ứng khá chậm, phương hướng chuẩn bị của em ấy là sai lầm, không nắm được điểm trọng yếu, không có nghĩa là em ấy không cố gắng. Vì trước đây tôi đã từng nghe một phụ huynh nói là *"Ôi chao con gái tôi mỗi lần gửi bảng điểm về hầu như đều bị bôi đỏ hết, nghĩa là sao, vì làm không đúng nên thầy cô phải dùng bút đỏ bôi lại, toàn bộ môn nào cũng bị bôi đỏ hết"*, cô ấy nói: *"Rất kì lạ, con bé học rất chăm chỉ nhưng vẫn luôn không đạt yêu cầu"*. Tôi nói với cô ấy: *"Vậy cô có mắng con bé không?"* Cô ấy nói: *"Tôi đâu dám, con bé chăm chỉ như vậy tôi đâu dám mắng"*. Đó là vào năm lớp 10, kết quả lúc đầu thì em học trong thành phố, sau khi em chuyển xuống nông thôn học thì toàn bộ đều là 80, 90, gần 100 điểm. Tôi nói với cô ấy: *"Vốn dĩ con cô là ở dưới quê, vào thành phố học, xin hỏi có học hơn người ta được không? Không được, vì nền tảng của chúng ta quá kém, tất nhiên sẽ thi ra thành tích như vậy. Vậy thì quay về quê, nội dung đề thi có phải khá là đơn giản không? Đúng, cho nên con gái cô sẽ có thành tích rất tốt, ở đây có một sự khác biệt, tất nhiên chúng ta phải khích lệ con trẻ, phương hướng học tập của chúng ta có những điểm nào cần được điều chỉnh, phải giúp đỡ các em"*. Cho nên trước đây tất cả những học sinh học với tôi, chỉ cần học chung với tôi thì tôi đều yêu cầu các em kể lại thành tích học tập 2 lần trước đây, để chi vậy? Tìm hiểu nền tảng trước đây của các em ra sao. Bây giờ những em học chung với tôi, tôi phải giúp đỡ các em, tôi nói đừng để cha mẹ giúp các em vạch ra những điều trọng điểm, đừng để phụ huynh giúp các em đoán xem sẽ ra thi những trọng điểm nào, chúng ta học tập thì phải biết độc lập, phải biết trưởng thành, không có cha mẹ giúp mình vạch ra trọng điểm mình vẫn biết y theo kinh nghiệm học tập của mình, lên lớp thì nghiêm túc nghe giảng, chúng ta sẽ có thể khảo nghiệm và đột phá bản thân mình, thử thách bản thân mình, tự mình tìm trọng điểm, tự mình tìm cách học tập ra sao, để các em từ đó học được tinh thần tự lập, hiếu học, giúp đỡ các em, bởi vì việc học sau này các em đều phải tự dựa vào chính mình, chứ không thể dựa vào người khác giúp các em tìm trọng điểm, tìm phương hướng. Điều này giáo viên nhất định phải giúp học sinh sanh khởi ngộ tánh, có thể khai mở phương hướng học tập của mình. Trước đây trong quá trình mò mẫm các em có thể chưa mò đúng cách, không

sao hết, nhưng phải dạy các em cách đối mặt với các kì thi, thứ nhất, đi thi không được căng thẳng, chúng ta phải dạy học sinh điều này, tại sao không được căng thẳng? Bởi vì thực lực của các em vốn dĩ là 10 điểm, hễ căng thẳng thì còn lại 5 điểm, sẽ bị thiệt thòi rất lớn. Chúng ta nhất định phải biết đối diện, thi không tốt phải biết chấp nhận, các em sẽ không bị áp lực quá lớn. Do đó chúng ta phải biết cách giúp đỡ các em, không thể dùng điểm số để đánh giá các em có chăm chỉ hay không, bởi vì có những em thật sự là tư chất không tốt, tư chất không tốt thì chúng ta khích lệ các em, điều chỉnh, chuẩn bị phương hướng học, và tìm hiểu xem các em học như thế nào, tất nhiên giáo viên phải bỏ ra rất nhiều thời gian, cho nên là một giáo viên chúng ta mãi mãi không được so đo thời gian học tập với học sinh, đây là lý do vì sao trước đây học sinh rất thích học với mặt học, điểm then chốt nằm ở chỗ tôi có thể tìm hiểu và đứng từ góc độ của học sinh, giúp đỡ các em hóa giải những khó khăn và nguy cơ trong việc học. Vì vậy đối mặt với các thử thách trong cuộc đời là việc chúng ta cần phải trải qua trong đời, nhất định phải cho học sinh biết rõ điều này, biết rõ rồi các em mới dũng cảm đối mặt và chấp nhận thử thách.

Vậy chúng ta thực tiễn như thế nào, ở đây chúng tôi nêu ra vài điểm để mọi người tham khảo. Thứ nhất, khích lệ các em dũng cảm đột phá những khó khăn mà các em không dám đột phá, ví dụ có những em học toán rất kém, học văn rất kém, viết văn rất kém thì phải làm sao? Trước đây chúng tôi có nói, không biết viết văn thì cho các em chép văn mẫu, chép một bài được một điểm. Còn những em không biết học toán thì khích lệ các em "*nhân nhất năng chi ki bách chi, nhân thập năng chi ki thiên chi*" (Người khác một lần đã làm được, mình kém hơn nên trăm lần mới làm được; người khác mười lần đã làm được, mình kém hơn nên một ngàn lần mới làm được), khích lệ các em đối mặt với khó khăn, cho dù chỉ tiến bộ 1 điểm thôi nhưng đó vẫn là tiến bộ. Điểm thứ hai, tìm hiểu khó khăn nằm ở đâu? Nếu trong tâm đã bài xích vấn đề đó thì chúng ta phải hóa giải xung đột trong tâm mình, phải đột phá như thế nào? Chúng ta có thể nói đi nói lại, không sợ nó, làm cho nhiều thì sẽ đột phá được. Nhớ lại hồi nhỏ tôi học toán cũng rất kém, học toán rất kém là bởi vì tôi suy nghĩ quá nhiều, lần trước đã nói với mọi người rồi, 5 cộng 3 bằng 8, họ sẽ ra đề thế này $5 + 3 = \square$, tôi sẽ nghĩ, 5 cộng 3 bằng ô vuông, $5 - 3 = \bigcirc$, phía sau họ viết một vòng tròn, thật ra đó chỉ là do người thiết kế muốn học sinh thấy thú vị mà thôi, kết quả tôi cứ chui vào đó, 5 cộng 3 bằng ô vuông, 5 trừ 3 bằng ô tròn, họ muốn tôi điền vào, điền cái gì? Điền số 8 và điền số 2, $5-3=2$, 2 sẽ biến thành ô tròn, trong ô tròn đó có con số 2, chẳng phải rất kì lạ sao? Kết quả khi đi thi tôi cứ ngồi đó nghĩ 5 cộng 3 tại sao không thể bằng hình tam giác? Tại sao cứ phải là

ô vương? Bởi vì tôi nghĩ nhiều quá nên môn toán của tôi luôn rất kém. Khi lên cấp 2 thậm chí tôi còn mạnh dạn giơ tay lên $x+y=8$, $x-y=0$ hay thế nào đó, tôi nói: *"Thầy ơi, mấy cái này cuộc đời em sau này chắc chắn sẽ không dùng đến, em khỏi học được không?"*. Thầy giáo nói: *"Em Dương, ngồi xuống, em rất thông minh, được, em khỏi học"*. Tôi còn thấy rất vui vì cảm thấy thầy dạy những điều này rốt cuộc có ý nghĩa gì đâu chứ, lại còn lấy một vòng tròn ở đó vẽ đi vẽ lại, cắt ra cả mấy phần, rồi chứng minh đoạn này bằng đoạn kia, đoạn này cộng đoạn kia bằng đoạn đó, tôi cảm thấy thật rắc rối, cứ kéo nó ra thành một đường thẳng chẳng phải sẽ giải quyết được hết sao. Cho nên những điều thầy giáo giảng trên lớp luôn khiến tôi sanh ra những nghi ngờ rất sâu sắc, còn thầy giáo lại không chịu nói toán học chính là sự suy luận, thầy không nói về sự suy luận của toán học, cuộc đời chúng ta có lúc cần phải suy luận rất nhiều việc thì mới có thể hiểu rõ đạo lý. Bởi vậy tôi đã suy nghĩ rất nhiều, chứng tỏ tôi thông minh hay ngốc nghếch? Còn nữa, môn tiếng Anh cũng vậy, năm lớp 7 đã giơ tay lên nói với cô giáo: *"Cô giáo, chúng ta có nền văn hóa 5000 năm, tại sao chúng ta lại phải học ngôn ngữ của một đất nước có lịch sử chưa đến 200 năm, cô giáo, em cảm thấy chúng ta không cần học nữa có được không?"*. Cô giáo cũng nói: *"Em Dương, em ngồi xuống, ý kiến của em cô không dám nói là rất hay, nhưng được, em khỏi học"*. Cho nên hồi đó chúng tôi cũng rất dân chủ, thầy cô đối mặt với dạng học sinh khó điều phục như tôi thì có cảm thấy bó tay bất lực không? Thật sự là bó tay bất lực, cho nên trước đây nhìn thấy tiếng Anh liền nằm dài ra ngủ, trong lớp các tín đồ giống như tôi cũng không phải số ít, cho nên chúng tôi cũng chuyên bắt nạt thầy cô giáo, tất nhiên tiếng Anh rất kém, môn toán cũng rất kém. Các bạn có nghĩ là tôi học kém không, có nghĩ tôi là học sinh yếu kém không? Không phải, chỉ là không lý giải được, cho nên khi lý giải không được thì chúng ta giúp học sinh đột phá cái lý đó, sau cùng sẽ thông tỏ, điều này rất quan trọng!

Tổ chức giáo dục Thành kính nhân Bắc Kinh <http://www.chengjing.com>

Cảm ơn các bạn đón xem